

LBRIS

We know
books

CAMILLE AUBRAY

Naşele

Prolog

Nicole

New York, aprilie 1980

Nu am avut niciodată nevoie să-i cer nașei mele o favoare până în ziua în care soțul meu a primit o ofertă de muncă la Casa Albă. Era în aprilie 1980, iar James și cu mine locuiam la New York doar de vreo doi ani. Ne-am întâlnit la Paris și ne-am căsătorit acolo, dar, având în vedere că amândoi eram născuți în America, întotdeauna ne-am gândit la Statele Unite ca fiind casa noastră, așa că ne-am întors cu bucurie. Credeam că viețile noastre erau destul de așezate acolo, în Manhattan. Eu lucram ca documentarist de știri pentru Time Inc., iar el era avocat.

Dar într-o zi luminoasă de vară, James m-a anunțat:

- Tocmai am avut o conversație interesantă cu Cyrus Vance. Vrea să merg să lucrez cu el la Washington, la Departamentul de Stat.

- Secretarul de stat vrea să lucreze cu *tine*?! am repetat eu uimită. Ca în cazul tuturor deciziilor importante, discutam asta la o cină la lumina lumânării în restaurantul nostru preferat.

– Nu o să fie o muncă ușoară, având în vedere că președintele Carter este prins în mijlocul crizei ostaticilor din Iran, recunoscu James. Domnul Vance este un bun negociator, dar sunt o grămadă de intrigi interne la Casa Albă. Iar Vance, bietul de el, are o criză urâtă de gută, așa că acum e în Florida pentru recuperare. Mi-a spus să merg acasă și să discut subiectul cu „soția“.

Mi-am dat ochii peste cap.

– Presupun că sunt norocoasă că nu a spus „cu micuța ta soție“, am bombănit.

James a zâmbit.

– Vance vrea să-i dau răspunsul când se întoarce din vacanță. Mi-au spus că, dacă suntem de acord, FBI-ul va face o verificare a trecutului nostru. E doar o procedură de rutină, dar vor verifica tot ce ține de mine și de tine, de prietenii, de familiile, de munca noastră și de toți cei care ne cunosc bine. Vance spune că cel mai bine este să-i spunem tot ce credem că ar trebui să știe, „ca să nu fie surprize“.

– Ce vrea să însemne asta? am întrebat fără să înțeleg pe deplin situația de la început.

– Eh, știi tu. Vor să afle dacă există ceva din trecutul nostru, sau al rudelor noastre, care m-ar putea face vulnerabil la șantaj, lucruri de genul ăsta. I-am spus că ai mei sunt oameni simpli și că nu am cunoscut oameni mai cinștiți precum cei din familia ta!

Acolo, în lumina pâlpâitoare a lumânărilor, m-a sărutat ca un soț plin de prețuire, lucru care mă făcea să mă simt deosebit de iubită.

– Așa că nu-ți face griji, totul o să decurgă lin, concluzionă el. Apoi s-a mulțumit să-și termine *boeuf bourguignon*-ul, clătînând din cap.

Dar toată acea discuție despre cercetarea trecutului familiei mele mă alarmase, deși nu puteam spune clar de ce. Era doar o neliniște inexplicabilă care mă cuprinsese, de parcă fantome întunecate s-ar fi strecurat în câmpul meu vizual periferic, dar,

de îndată ce întorceam capul pentru a le privi în față, se retrăgeau în colțurile întunecoase din care ieșiseră. Am luat o înghițitură scurtă de vin roșu pentru a mă liniști.

Nu mult după aceea, am mers în vizită la mama mea, în comitatul Westchester, la nord de Manhattan. Când James a plecat dimineață pentru a juca tenis cu un prieten care locuia în apropiere, am decis să mă eliberez de o mică întrebare care nu-mi dădea pace. I-am spus mamei despre noua ofertă de job și am întrebat-o abrupt:

– Familia noastră are vreun schelet ascuns în dulap?

Mai mult decât vorbele ei, expresia de pe chipul ei mi-a dat de gândit. Roșise și privise rapid departe, o privire ușor vinovată, înainte de a-și reveni și a-mi spune:

– Nu chiar. Cu siguranță nu din timpul tău. Dar de ce și-ar dori soțul tău să meargă la Washington? Frații tăi cred că președintele Carter se află într-un adevărat impas în ce privește criza ostaticilor din Iran.

Frații mei mai mari obișnuiau să facă astfel de afirmații la cina de Ziua Recunoștinței. Acum trebuia să recunosc faptul că vremurile nu erau tocmai favorabile. Dar în acel moment nu politica mă preocupa, ci istoria familiei mele era cea care mă interesa. Am încercat să aflu mai mult, dar o cunoșteam pe mama suficient de bine ca să-mi dau seama că nu aveam să obțin niciodată un răspuns detaliat de la ea.

În plus, ceva din privirea ei rapidă și furtivă trezise din nou în mine acel sentiment alarmant. De această dată eram hotărâtă să aflu care era cauza, așa că, după ce mama a plecat în grabă la coafor, am decis că singura persoană care mă putea ajuta era nașa mea. Locuia alături, în enclava ei izolată de la malul mării, alcătuită doar din patru case pe o mică fâșie de pământ spre golful Long Island Sound. Familia noastră se mutase acolo după ani de zile în care trăise în Greenwich Village.

Cunoșteam fiecare centimentru al acelor curți unde mă jucasem cu verișorii mei și fiecare ungher al golfului unde învășasem

să înot în apa sărată. Dar, în timp, astfel de amintiri se retrăseră, precum apa mării, odată ce plecasem în Europa ca să studiez și să mă maturizez.

Acum, doar traversând peluzele și parcurgând alea pavată cu dale din fața casei nașei mele, toate amintirile reveniseră și mă simțeam din nou ca o fetiță care trăgea cu ochiul pe ferestrele dinspre golf care dădeau în sufrageria ei, unde ea domina acele „întâlniri“ misterioase cu mama și cele două mătuși ale mele. Încă puteam să le mai văd pe cele patru vorbind, compătimindu-se în șoaptă, cu voci conspirative, iar apoi tăcând brusc ori de câte ori copiii intrau în cameră alergând.

Verșorii mei și cu mine le numeam pe femeile mai în vârstă din familie „Nașele“. Când aveam zece ani devorasem mitologia greacă și romană, așa că trecusem printr-o fază în care pentru mine Nașele erau cu adevărat zeițe degghizate.

Chiar și numele lor aveau rezonanțe mitologice pentru mine: *Filomena, Lucy, Amie, Petrina*. Patru vrăjitoare puternice punându-și la cale comploturile și amestecând în ceaunele lor magice. Simplul fapt că aceste cumnate se rugaseră unele pe altele să fie nașe pentru copiii lor arată cât de izolată era familia mea. Ele credeau că străinii sunt periculoși, că trebuie priviți cu suspiciune, dar noi, verșorii, ca toți tinerii, am depășit viziunea lor, știind că trebuia să ieșim și să ne croim drumul în lumea largă, în ciuda tuturor pericolelor.

Am găsit-o pe nașa mea pe veranda generoasă a casei ei victoriene, cu spatele drept și capul sus. Avea puțin peste cincizeci de ani, pielea ei albă avea un aspect cremos și neted, cu doar câteva riduri, părul, prins într-un coc la ceafă, era întunecat și lucios. Deși locuia în America de zeci de ani, avea încă manierele formale ale Lumii Vechi. Ochii ei mari și migdalați păreau că privesc mereu în tine, lucru pe care multe persoane îl găseau deranjant. Dar pentru mine, fina ei, avusese întotdeauna o slăbiciune.

– *Buongiorno, cara Nicole*, spuse ea în timp ce o sărutam pe obraz.

Casa ei oferea o priveliște amplă a molatecului golf Long Island Sound de o culoare albastru-gri. M-am bucurat să descopăr că pe verandă încă se mai afla balansoarul de modă veche, cu un cadru de metal și împletitură de răchită, suficient de mare să ne cuprindă pe amândouă. Stăteam acolo, sprijinite pe perne, legănându-ne înainte și înapoi, vorbind despre vreme.

Într-un final, ghidată de instinctul ei fin, m-a întrebat încet:

– Ce pot să fac pentru tine, Nicole?

Valul de îngrijorare care mă cuprinsese mai devreme se intensificase acum într-o groază pe care o simțeam până în măduva oaselor și tot nu reușeam să o identific. Poate că există secrete în toate familiile, nu știu. Problema este că nu poți uita în totalitate ceva ce nu cunoști pe deplin. Mi-a venit în minte că poate nu mai aveam să am o șansă atât de intimă și de meditativă pentru a confrunta acele fantome împreună cu ea.

I-am povestit despre oferta importantă de muncă primită de James și de posibilitatea unei verificări „de rutină“ a trecutului nostru. Deși chipul ei nu-și schimbă expresia, un oftat scurt i-a scăpat. Era suficient pentru ca eu să-mi dau seama că avusesem dreptate să vin acolo și să pun întrebări. Am privit-o cu atenție în timp ce rămânea în tăcere câteva minute.

– Te rog, nașă, am spus într-un final. Orice ar fi, trebuie să știu.

Ea m-a avertizat cu blândețe.

– Când tragi de un fir, poți deșira toată țesătura.

Dar, într-un mod ciudat, avea aerul că aștepta de mult să-i adresez aceste întrebări.

– În regulă și numai pentru că mă întrebi tu, Nicole. Dar o parte din ce ne vom spune astăzi trebuie să rămână între noi, apoi adăugă pe un ton ironic: Sau, cel puțin, așteaptă să mor înainte să povestești tuturor. Și ține minte, nu mă grăbesc să plec nicăieri.

Am încuviințat și ea a continuat:

– În regulă, începem?

Am tras zdravăn aer în piept. Tot ce era legat de cele patru Nașe era misterios. Cine fuseseră ele înainte de a deveni Nașele noastre? Rareori vorbeau despre copilăria lor, rezistând cu blândețe dar ferm întrebărilor noastre, până când noi, verișorii, acceptaserăm în sfârșit că trecutul era un zid de cărămidă și nu avea niciun sens să încercăm să tragem cu ochiul dincolo de el. Care erau aceste secrete care le uniseră în tot acest timp și care era, de asemenea, sursa fricilor mele din copilărie? Intuisem că violența și alte lucruri rele se ascundeau în acele umbre, cu toate astea, chiar și eu le ținusem ascunse chiar și de mine însămi.

Ei bine, Nașa mea avea dreptate. Nu a fost nevoie să trag decât de un capăt de fir, o întrebare a dus la o alta. Și astfel, am aflat toată povestea.

CARTEA ÎNTÂI

Anii 1930

1.

Filomena

Santa Marinella, Italia, 1934

Mama Filomenei o ținea strâns de mână în timp ce așteptau pe peron privind trenul care intra în gară.

– Nu te mai bățâi, Filomena, o să cazi și o să te lovești! o avertiză mama ei, aranjându-i cu o smucitură borurile plate ale pălăriei.

Filomena încercă să stea locului, dar nu mai mersese nicio dată într-o gară, cu atât mai puțin să și urce într-un tren, așa că inima îi bătea puternic de nerăbdare, precum peștele care sărise afară din apă într-o zi veselă de primăvară, făcându-l pe tatăl său să fredoneze în timp ce arunca plasele în apă.

– Cât o să mergem cu trenul? întrebă ea plină de încântare.

– Multe ore, foarte, foarte, foarte multe ore, a fost singurul răspuns pe care-l primi de la mama ei.

O trezise pe Filomena devreme în acea dimineață, de parcă ar fi fost Crăciunul și îi spusese să se îmbrace cu cea mai frumoasă rochie, cu cea mai frumoasă haină, cu cea mai frumoasă pălărie și cu cei mai frumoși pantofi, spunându-i numai „Vom

merge în vizită la un prieten foarte important al acestei familii“. Mai mult, mama îi dăduse să mănânce un ou fiert pe lângă laptele cu pâine și îi mai dăduse un ou fiert pe care să-l bage în buzunarul hainei.

Filomena nu-și încăpea în piele de mândrie și își dorea ca frații ei să o fi văzut, dar cei doi frați ai ei mai mici plecaseră devreme cu Papa ca să-l ajute pe barcă. Iar cele două surori ale Filomenei erau bătrâne, erau de două ori mai mari ca ea, ele nu voiau decât să-și găsească un băiat pe care să-l ia de soț. Filomena urma să împlinească opt ani în septembrie.

Trenul încetini și se opri în dreptul peronului, pufăind aburi și funingine ca un dragon furios. Filomena își îngropă fața în fusta mamei ei ca să nu-i intre cenușa în ochi. Mama ei o trase de mână și-i spuse încordată:

– Vino. Trebuie să urcăm în tren. Să numărăm treptele: una, două, trei, sus! Sus! Sus!

Treptele de metal zăngăniră puternic atunci când pășiră pe ele. Dintr-odată, și alți oameni începură să împingă pentru a urca în tren, dar mama ei reuși să urce în vagon și să găsească două locuri pentru ea și fiica ei cu ochii mari.

Filomena era copleșită de prezența atâtor străini și observă că unii dintre ei se holbau la mama ei, probabil pentru că purta acei ochelari cu lentile fumurii. Și mama remarcă asta, dar ridică sfidătoare bărbia și privi afară pe fereastră.

– Dormi, *figlia mia*, spuse ea. Ne așteaptă un drum lung.

În mod normal, Filomena s-ar fi desprins din strânsoarea mamei ei și ar fi alergat în sus și-n jos prin vagon, adresându-le fără sfială celorlalți pasageri orice întrebare i-ar fi venit în minte, pentru că avea o exuberanță înăscută. Dar *era* obosită, nu dormise prea bine cu o noapte în urmă. Patul ei se afla într-o cămăruță care fusese înainte o debara, chiar lângă dormitorul părinților ei și putea astfel auzi toate zgomotele. În majoritatea nopților, părinții ei erau atât de obosiți că adormeau

numaidecât, dar uneori scoteau sunete înfricoșătoare care-i aminteau Filomenei de animalele nocturne care se strecurau pe sub ferestre pentru a se lupta sau a face pui, de cele mai multe ori era greu de făcut diferența.

Alteori, părinții ei țipau unul la celălalt, ceea ce făcuseră și în noaptea precedentă. Filomena își afundase capul și urechile în pernă, dar chiar și așa, își dăduse seama că fusese o ceartă urâtă. Părinții ei se certaseră la nesfârșit până când, precum o furtună, cearta izbucnise într-un crescendo de furie pură. Nu înțelegea ce spuneau, auzea doar că tatăl ei urla, mama ei țipa sfidător, apoi loviturile teribile în perete, plânsul bieteii ei mame și apoi tăcere.

Dimineața, tatăl ei plecase încruntat la muncă. În astfel de momente, Filomenei îi venea greu să creadă că era același om care, în alte zile, când avea o altă stare de spirit, se plimba cu ea în piața din centrul orașului și-i cumpăra *gelato*, iar apoi îi cânta pe tot drumul spre casă. Îi plăcea foarte mult să meargă până la malul mării cu el, acolo unde cerul era albastru cât vedeai cu ochii, iar marea strălucea într-o nuanță azurie complementară în timp ce mângâia ușor nisipul plajei, adormit sub un soare blând. Casele vechi din piatră erau înghesuite unele în altele de parcă ar fi fost dintr-un basm, dominate de sus de castelul medieval, care fusese construit pentru a proteja orașul de pirați. Castelul era înconjurat de superbi pini, palmieri și măslini, iar vara, briza mării purta parfumul trandafirilor și violetelor din grădină. Filomena crezuse dintotdeauna că, într-o zi, un prinț avea să iasă din castel și să o invite la dans.

Dar astăzi Filomena nu mergea la malul mării cu tatăl ei. Mama ei ieșise din dormitor cu un ochi vânăt și un aer abătut. Atunci o anunțase pe Filomena că mergeau în vizită la niște prieteni de familie. Filomena se bucura că putea scăpa din atmosfera apăsătoare care umplea casa și părea să nu se dea dusă nici măcar după ce plecaseră ceilalți.

– Papa știe unde mergem? întrebă Filomena curioasă.

– Sigur că da, îi răspunse mama ei scurt. A fost ideea lui. Haide să te îmbrac în rochia cea bună. Și să nu-ți uiiți pălăria! Fii rapidă și sclipitoare.

Toată lumea știa că ea era „sclipitoare“, chiar dacă tatăl ei o retrăsese de la școală, în ciuda protestelor profesorilor, în special ale unei *professoressa*, care venise special până la ei acasă numai pentru a spune:

– Filomena este o stea în plină ascensiune care v-ar putea face mândri.

Profesoara o puse pe Filomena să demonstreze cum putea să adune în minte coloane lungi de numere din trei cifre, fără nicio nevoie să noteze pe hârtie.

– Asemenea aptitudini ar fi remarcabile la orice copil, de orice vârstă, încercase *professoressa* să le explice. Dar când e vorba despre o fetiță atât de mică! Gândeți-vă ce ar putea face dacă o lăsați să meargă la școală.

Vizita profesoarei declanșase una dintre acele certuri dintre părinții ei, dar nu fusese ceva suficient de important pentru a duce la înnegrirea ochiului. Părinții ei hotărâseră pur și simplu că cei de la școală nu voiau altceva decât să-l facă pe Papa să irosească bani pe educația inutilă a fetei și acolo se încheiase discuția.

Era aproape amurg atunci când trenul intră într-o nouă gară, trezind-o pe Filomena. Toți oamenii care se grăbiseră atâta să urce în tren acum aveau aceeași grabă să coboare, împingându-se și dând din coate. Mama ei așteptă calmă ca treptele să fie libere, apoi coborâră și ele, numărând din nou fiecare treaptă cu voce tare.

– Acum suntem la Napoli, spuse mama încercând să acopere zgomotul traficului, un oraș mare și important. Dar nu avem timp de pierdut. Trebuie să prindem un autobuz. Să mergem!

În toată învălmășeala de voci, Filomena auzi ceva familiar.

– Aici, toată lumea vorbește ca Papa, spuse ea. Niciodată nu realizase atât de limpede că tatăl ei vorbea puțin diferit față de ceilalți locuitori din Santa Marinella. Tatăl ei era „din Sud“, mai aspru în maniere și vorbire decât delicata ei mamă. Filomena avea o ureche bună și era o imitatoare perfectă, lucru care o băgase în belele de câteva ori, ca de exemplu atunci când unii oameni, precum primarul sau preotul, credeau că îi ia peste picior.

– Vino, spuse mama ferm, împingând-o spre mulțime, până când ajunseră la un terminal în aer liber unde mai multe autobuze așteptau cu motoarele pornite, parcă nerăbdătoare să plece. Filomena urcă în autobuz găfâind și se așeză pe un scaun între mama ei și o femeie foarte grasă care deja ațipea. Filomena căscă și ațipi și ea.

Când autobuzul se opri brusc la destinație, toată lumea coborî răsuflând ușurată. Mai multe persoane exclamară: „Uf!“ ca și când ar fi ajuns la destinația finală. Mama găsi o bancă goală și o puse pe Filomena să se așeze și să mănânce oul fiert pe care-l avea în buzunar. Când termină, mama îi spuse să meargă la toaletă, pentru că aveau să continue drumul pe jos.

Era mult mai cald acolo. Drumul era prăfuit. Mama părea neobosită, înaintând constant precum un cal harnic și ținându-și tot timpul fiica de mână.

Se aflau pe un târâm ciudat. Nu era mare acolo. Nu erau decât câmpuri largi de ambele părți ale acestui drum prăfuit, pline de lucruri uimitoare pe care Filomena le arăta cu degetul pe măsură ce treceau pe lângă ele: vii cu frunze verde-închis, despre care mama îi spuse că produceau struguri pentru vin și apoi câmpuri de grâne aurii, treierate în rânduri îngrijite. Veni apoi rândul pășunilor verzi presărate cu animale ciudate spre care mama arătă cu degetul și-i explică: vaca ne dă lapte, oaia ne dă brânză, porcul ne dă cârnați, găinile ne dau ouă.

La început, avu senzația că se află la un bâlci unde vedea lucruri incredibile, ca de exemplu clovni și jongleri. Dar după o

vreme, Filomena simți brusc și violent că-i lipsește marea, simți cum o doare sufletul pentru că se afla departe de aerul sărat al micuței lor localități.

Luna răsări neașteptat, de parcă ar fi făcut-o în grabă, desfășurând în calea lor o panglică de lumină în timp ce în jurul lor coborau umbrele. Într-un final, ajunseră la o fermă mare și impunătoare, construită pentru a fi impresionantă.

– Tatăl tău s-a născut aproape de aici, spuse mama. Nu în casa asta, într-una mai mică, la o fermă din apropiere. Părinții și frații lui nu mai sunt, dar oamenii la care am venit în vizită sunt proprietarii terenurilor pe care tocmai le-am văzut și îl știu pe Papa.

– Papa a trăit la fermă? întrebă Filomena confuză. De când se știa, tatăl ei nu făcuse altceva decât să pescuiască, uneori o lua și pe ea cu el pe barca lui plină de năvoade.

– Da, cei din familia lui erau fermieri, spuse mama. Dar nu avea de lucru aici, așa că a venit în nord să caute de lucru și l-a cunoscut pe tatăl meu, care l-a învățat să pescuiască, iar apoi Papa m-a cunoscut pe mine. A muncit din greu, s-a descurcat bine, dar acum sunt vremuri grele peste tot.

Filomena mai auzise povestea despre cum se curtaseră părinții ei și îi suna și aceasta ca un basm despre o prințesă născută într-o familie bună curtată de un tânăr nobil dar sărac, care venise de departe pentru a o găsi pe ea, dar acum în glasul mamei ei nu era nicio inflexiune de sentimentalism romantic. Era glasul mai multor femei la fel ca ea, care se măritaseră și făcuseră copii, un glas mereu obosit. Filomena o strânse pe mama ei de mână, cuprinsă de un val de simpatie.

Ajunseră la ușa fermei și mama trase de o sfoară la capătul căreia se afla un clopot. O servitoare deschise ușa, purta bonetă și șorț, la fel ca fetele care lucrau la brutăria de acasă. Părea să nu fie mai mare ca Filomena decât cu un an, dar avea o privire circumspectă și înțeleaptă. Filomena era înaltă pentru vârsta ei,

chiar mai înaltă decât această servitoare slăbănoagă, așa că își îndreptă spatele și privi înapoia ei.

Fata deschise ușa mai larg și făcu un pas în lateral pentru ca ele să poată intra într-un vestibul mic și întunecat, care ducea la o cameră foarte mare în care se intra coborând câteva trepte. Această încăpere avea pardoseală din plăcuțe de teracotă și mobilă elegantă: o canapea mare și două fotolii generoase, câteva mese mai mici cu lămpi pe ele și un dulap pe ale cărui rafturi erau expuse farfurii de porțelan decorate cu imaginea unei ciobănițe și a turmei ei. Perdelele erau trase pentru a proteja de soare, dar acesta apusese deja.

Filomena se gândi că într-o încăpere atât de slab luminată, mama ei ar fi trebuit să-și dea ochelarii fumurii jos, dar mama nu o făcu, pentru că îi era, cel mai probabil, jenă pentru ochiul ei învinețit. Filomena își imaginează că fuseseră invitate la un soi de ceai și deveni fascinată de imaginile de pe farfuriile și ceștile de porțelan.

Apoi, dintr-odată, o *signora* intră în cameră cu un foșnet agresiv al fustei de tafta. Era o femeie mărunță, dar asta nu făcea decât să o determine să ridice bărbia și nasul acvilin foarte sus într-o încercare grosolană de regalitate.

– Fiica ta e slăbănoagă, spuse femeia pe un ton surprinzător de abrupt, grosolan pentru o persoană importantă cum era ea. Și ea vorbea în același dialect ca Papa.

– E sănătoasă și inteligentă, spuse mama în defensivă.

Signora ridică din umeri. Strigă:

– Rosamaria! Și, după ce clătină scurt din cap, se întoarce și ieși din cameră.

Servitoarea se întoarce și, cum în încăpere se făcuse tot mai întuneric pe măsură ce se lăsa noaptea, fata începu să aprindă lumânări înalte și groase.

Mama Filomenei își îndreptă toată atenția către micuța ei fiică, vorbindu-i pe un ton temperat, de parcă i-ar fi spus să-și